

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/62/2015
Identifikačné číslo spisu:	7015200396
Dátum vydania rozhodnutia:	27.07.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7015200396.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľky: MVDr. B. C., bytom C., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 13.11.2014 o zamietnutí žiadosti o zvýšenie o invalidného dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Sd/21/2015-18 zo dňa 29.04.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 3Sd/21/2015-18 zo dňa 29. apríla 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom s poukazom na ustanovenie § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 13.11.2014, ktorým podľa § 73 a § 121 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľky o zvýšenie invalidného dôchodku s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia, pobočky Košice má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť naďalej 45 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Krajský súd v konaní podľa § 250i a nasl. O. s. p. na nariadenom pojednávaní preskúmal napadnuté rozhodnutie odporkyne, oboznámil sa s opravným prostriedkom navrhovateľky, písomným vyjadrením odporkyne, lekárskou správou posudkového lekára Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Košiciach z 01.04.2015, pripojeným posudkovým spisom (zdravotná dokumentácia navrhovateľky), dávkovým spisom odporkyne a dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľky nie je dôvodný. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľka bola uznaná invalidnou od 18.07.2005 pre rozhodujúce zdravotné postihnutie choroby podporného a pohybového aparátu s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa kapitoly XV, oddiel G, položka 43.2/b v rozsahu 45 % s tým, že od útleho detstva je liečená pre vrodenú luxáciu oboch bedrových kĺbov. Stav s

tendenciou ďalšej progresie vyžaduje šetrenie dolných končatín a chrbtice, chondroprotektíva, rehabilitačnú liečbu a primeraný pohyb. Pri nariadených kontrolných lekárskych prehliadkach v roku 2006, 2009 a 2013 nedošlo k zmene rozhodujúceho zdravotného postihnutia ani miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Pri ostatnom posúdení zdravotného stavu posudkovým lekárom 19.02.2013 kontrolná lekárska prehliadka už určená nebola.

Pre posúdenie nároku na invalidný dôchodok, ako aj pri zmene miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je podstatnou otázkou vplyvu dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti. Posudkoví lekári nielen pri určených kontrolných lekárskych prehliadkach zdravotného stavu, ale aj na žiadosť poistenca posudzujú zdravotný stav v súlade s ustanovením § 71 zákona o sociálnom poistení a to na základe lekárskeho správneho a údajov zo zdravotnej dokumentácie, z hodnotenia liečby s určením diagnostického záveru stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť a teda, či od ostatného posúdenia zdravotného stavu na účely invalidity došlo k zhoršeniu zdravotného stavu a v akom rozsahu.

Ako ďalej uviedol krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku v danom prípade posudkoví lekári, ktorí vyhotovili odborné lekárske posudky ako v správnom konaní, tak aj v súdnom konaní postupovali v súlade so zákonom o sociálnom poistení a zdravotný stav navrhovateľky na základe jej žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku v dôsledku zhoršenia zdravotného stavu posudzovali v jej prítomnosti na základe ňou predložených odborných lekárskeho nálezov. Posudkoví lekári pri posudzovaní, či u navrhovateľky od ostatného posúdenia zdravotného stavu došlo k zhoršeniu zdravotného stavu a v akom rozsahu postupovali v súlade so zákonom o sociálnom poistení.

Námietka navrhovateľky v súvislosti s posudzovaním zdravotného stavu posudkovými lekármi a že luxácia nie je ľahký stupeň postihnutia, nie je opodstatnená, pretože posudkoví lekári tak, ako to vyplýva z obsahu odborných lekárskeho posudkov, zdravotný stav navrhovateľky posúdili aj v jej prítomnosti na základe ňou predložených odborných lekárskeho nálezov, posudzovali predložené ortopedické vyšetrenia, aj RTG koxy a kolena, MR C chrbtice a z predložených odborných lekárskeho posudkov nevyplýva zmena diagnostického záveru oproti záverom z odborných lekárskeho vyšetrení. Krajský súd považuje posudky posudkového lekárov o zdravotnom stave a miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť za úplné, objektívne a presvedčivo zdôvodňujúce, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím u navrhovateľky sú naďalej choroby podporného a pohybového aparátu s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa kapitoly XV, oddiel G, položka 41.2., písm. b) na hornej hranici, t. j. 45 %.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka včas odvolanie a to z dôvodov podľa ust. § 205 ods.2 písm. f) O.s.p.

Uviedla, že obojstranná iliakálna luxácia bedrových kĺbov nie je medicínska otázka, ale závažnejšie ochorenie ako ťažký stupeň obmedzenej hybnosti bedrových kĺbov. Mať alebo nemať bedrový kĺb, ako najdôležitejší váhonostný kĺb, je podstatný rozdiel, rovnako ako sekundárne ochorenia vyplývajúce z tejto primárnej diagnózy. Posudkový lekár Sociálnej poisťovne, vysunuté pracovisko v Košiciach dňa 01.04.2015 zhodnotil zdravotný stav navrhovateľky tak, že navrhovateľka má bedrové kĺby, len o tom nevie. Nevzal do úvahy röntgenový snímok. Navrhovateľka uviedla, že doložila pritom aktuálne odborné lekárske nálezy. Poukázala na rodinné pomery s tým, že manžel pracuje na zmeny a ona v tomto prípade, nakoľko má dve maloleté deti, sa nemôže podrobiť kúpeľnej starostlivosti.

Ďalej poukázala na to, že jej zdravotný stav sa neustále zhoršuje, a preto požiadala o zvýšenie sumy invalidného dôchodku. Problémy z luxácie má pri státí, chodení, ležaní, pri zmenách polôh, má bolesti členkov, kolien, ktoré sú v dôsledku luxácie bedrových kĺbov veľmi zaťažované. Prítom tiež trpí ďalšími sekundárnymi ochoreniami a to hypertenznou, skoliózou a v podstate bolesťami celej chrbtice. Z toho vyplývajú príznaky ako trpnutie rúk, nôh a závraty, nutkanie na vracanie. Všetky diagnózy doložila aktuálnymi odbornými lekárskeho nálezmi.

Posúdenie zdravotného stavu posudkovými odbornými lekármi s určením miery poklesu schopnosti

vykonávať zárobkovú činnosť považuje za nesprávne.

Odporkyňa sa k odvolaniu vyjadrila podaním zo dňa 07.07.2015, v ktorom uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľka v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Posúdenie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili. Pokiaľ navrhovateľka žiadala v odvolaní o ďalšie vyšetrenia, odporkyňa poukazuje na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Námietky uvádzané navrhovateľkou v odvolaní o neúplnom zistení jej zdravotného stavu preto odporkyňa považuje za nedôvodné. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považuje odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli podľa odporkyne dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, a preto jej nárok na zvýšenie sumy invalidného dôchodku nevznikol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 70 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, fyzická osoba má nárok na invalidný dôchodok aj vtedy, ak sa stala invalidnou v období, v ktorom je nezaopatreným dieťaťom a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt. Nárok na invalidný dôchodok tejto fyzickej osobe vzniká najskôr odo dňa dovŕšenia 18 rokov veku. Nárok na invalidný dôchodok má aj fyzická osoba, ktorá sa stala invalidnou počas doktorandského štúdia v dennej forme, nedovŕšila 26 rokov veku a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 3 prvej vety zákona o sociálnom poistení, pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti

poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby.

Podľa § 71 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

Podľa § 71 ods. 7 zákona o sociálnom poistení trvanie invalidity sa nepreskúmava, ak pri kontrolnej lekárskej prehliadke nebola určená lehota jej ďalšieho uskutočnenia.

Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení).

Podľa § 71 ods. 10 zákona o sociálnom poistení dlhodobý nepriaznivý zdravotný stav na účely invalidity sa posúdi opätovne, ak sa predpokladá zmena vo vývoji zdravotného stavu a zmena schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Predmetom súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 13.11.2014 o zamietnutí žiadosti navrhovateľky zo dňa 30. júna 2014 o zvýšenie invalidného dôchodku.

Ako uviedol i krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku z pripojených administratívnych spisov vyplynulo, že navrhovateľka bola uznaná invalidnou od 18.07.2005 pre rozhodujúce zdravotné postihnutie choroby podporného a pohybového aparátu s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa kapitoly XV, oddiel G, položka 43.2/b v rozsahu 45 % s tým, že od útleho detstva je liečená pre vrodenú luxáciu oboch bedrových kĺbov. Stav s tendenciou ďalšej progresie vyžaduje šetrenie dolných končatín a chrbtice, chondroprotektíva, rehabilitačnú liečbu a primeraný pohyb. Pri nariadených kontrolných lekárskech prehliadkach v roku 2006, 2009 a 2013 nedošlo k zmene rozhodujúceho zdravotného postihnutia ani miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Pri ostatnom posúdení zdravotného stavu posudkovým lekárom 19.02.2013 kontrolná lekárska prehliadka už určená nebola.

Z dávkového spisu odporkyne ďalej vyplýva, že v danom prípade zdravotný stav navrhovateľky bol posudzovaný na základe jej žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku v dôsledku zhoršenia zdravotného stavu. V správnom konaní pred vydaním preskúmaného rozhodnutia zdravotný stav navrhovateľky posúdila posudková lekárka Sociálnej poisťovne, pobočka Košice dňa 28.10.2014 v jej prítomnosti, po vlastnom vyšetrení a zhodnotení predložených odborných lekárskech nálezov z ortopedického, neurologického, MR LS vyšetrenia chrbtice, FRO vyšetrení a dospela k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím u navrhovateľky sú naďalej choroby podporného a pohybového aparátu s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa kapitoly XV, oddiel G, položka 41.2./b v rozsahu 45 % (na hornej hranici). Uviedla, že navrhovateľka je sledovaná ortopédom pre vrodenú iliakálnu luxáciu oboch bedrových kĺbov so vznikom sekundárnej dysplastického artrózy oboch bedrových kĺbov. Od roku 2013 je sledovaná neurológom pre dorzalgiu bez prejavov koreňovej lezie. Funkčné vyšetrenie bedrových kĺbov vykazuje obmedzenie pohybu bedrových kĺbov ľahkého až stredne ťažkého stupňa. Zdravotný stav nevykazuje zhoršenie od posledného posúdenia. Na tomto závere posudková lekárka zotrvala aj dňa 27.01.2015 po zhodnotení novo doložených odborných lekárskech nálezov z ortopedického, neurologického vyšetrenia a MR C chrbtice.

V súdnom konaní po podaní opravného prostriedku zdravotný stav navrhovateľky aj v jej prítomnosti posúdil posudkový lekár Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Košiciach dňa 01.04.2015, po vlastnom vyšetrení a zhodnotení odborných lekárskech nálezov z ortopedického, neurologického, neurochirurgického a FRO vyšetrenia dospel k zhodnému záveru ako posudkový lekár v správnom konaní, že u navrhovateľky naďalej rozhodujúcim zdravotným postihnutím sú choroby

podporného a pohybového aparátu s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa kapitoly XV, oddiel G, položka 41.2., písm. b) na hornej hranici, t. j. 45 %. Uviedol, že u navrhovateľky ide o obojstranné funkčné postihnutie stredného stupňa oboch bedrových kĺbov, a preto miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre rozhodujúce zdravotné postihnutie bola stanovená na hornej hranici. Funkčné postihnutie vyplývajúce z ostatných chorobných zmien pohybového ústrojenstva sú posudkovo málo významné, až nevýznamné a nezdôvodňujú vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Podľa § 153 ods. 6 zákona o sociálnom poistení posudkový lekár posudzuje na účely sociálneho poistenia pri kontrolných lekárskech prehliadkach zdravotný stav, schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť a pracovnú schopnosť poistenca a poškodeného v lehote určenej pri predchádzajúcom posudzovaní alebo aj skôr, ak zistí posudkovo významne skutočnosti, ktoré odôvodňujú vykonanie kontrolnej lekárskej prehliadky alebo na podnet inej fyzickej osoby alebo právnickej osoby.

Pretože súd nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre účely invalidity, musí rovnako ako odporkyňa vychádzať z lekárskeho posudku, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o invalidný dôchodok, resp. o jeho zvýšenie. O objektívnosti, odbornej úrovni a úplnosti záverov posudkov posudkových orgánov, ktoré boli v zásade zhodné, odvolací súd nemal dôvod pochybovať.

Odvolací súd má za to, že posudkový lekár sa v dostatočnom rozsahu vyrovnal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli podkladom pre jeho rozhodnutie, z obsahu posudku je zrejماً jeho úvaha, na základe ktorej dospel k určeniu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a k nemu prislúchajúcej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Pretože navrhovateľka v odvolaní neuviedla žiadne nové skutočnosti, nebol dôvod spochybniť závery lekárskeho vyšetrenia, ani dôvod na ďalšie posudzovanie zdravotného stavu ako i určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a tým i zvýšenie invalidného dôchodku.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považuje rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka v odvolacom konaní nebol úspešná a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.